

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales,
Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas
Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares:
Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLXXVII. Quando majori, vel minori concedenda, vel deneganda sit in
integrum restitutio adversus juramentum decisorium. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

16 tio protendi non potest: † quia inter proximiores, uno semel admisso, ceteri in totum excluduntur, cum vocati sint activè, sed non passivè: Cancr. d.cap.1. de substitut. num.121. versic. Insuper prædicta: Theaur. jun. lib.2. q.95. num.15. Surd. decis. 346. num.18. & segg. Gratian. discept. forens. cap.285. n.1. Peregrin. conf.23. num.15. & 16. vol.4. non obstante clausula codicillari, Rot. decis.486. num.27. parte 1. recent.

Et ex his resolvitur quinta difficultas, quia ex substitutione activa proximiorum, nihil inferri potest ad passivam: Cancr. loco citato, num.122. Surd. conf.315. num.13. Ergo Clara non censetur gravata de restituendo liberis, sed illius jura cessa Antonio, & Francisco apud ipsos remanserunt exempta, & immunia ab omni prorsus onere, & gravamine substitutionis, & fideicommissi.

CAPUT CLXXVII.

Quando majori, vel minori concedenda, vel deneganda sit in integrum restitutio adversus juramentum decisorium. Probatio per confessionem adversus illud juramentum admittitur; si tamen illam factam fuisse post juramentum probatum fuerit. Quid si nova instrumenta, aut novos testes repertos esse proponatur, & ex illis detegeretur perjurium.

SUMMARIVM.

- 1 Post præstitum juramentum litis decisorium, peti potest à Iudice, ut se ex officio informet de veritate facti, & probationes recipiat. Sed vide inferius.
- 2 In causa restitutionis in integrum adversus delationem juramenti, licitum est antiquas probationes novis testibus coadjuvare ad detegendum perjurium.
- 3 Quod non solum locum habet quoad productionem instrumentorum, sed etiam testium.
- 4 Et maxime si attestaciones non fuerint publicæ.
- 5 Quando dubium est utrum probationes sint admittenda, Iudex potest illas admittere, ita tamen ut ponantur ad partem.
- 6 Exceptio jurisjurandi est exceptio litis finita, & impedit litis ingressum.
- 7 Juramentum decisorium postquam est præstitum, non potest retractari sub prætextu perjurii.
- 8 Qui post rem judicatam patitur de ea cognosci, sibi præjudicat.
- 9 Majori quibus ex causis concedatur restitutio adversus delationem juramenti decisorii.
- 10 Difficilius admittitur probatio per testes in causa restitutionis in integrum adversus delationem juramenti decisorii, quam per instrumenta.
- 11 Post præstitum juramentum decisorium nemo admittitur, etiam si nova instrumenta producere velit.
- 12 Limitatur, nisi per hujusmodi instrumenta detegeretur partis perjurium.

13 Nunquam debent admitti testes adversus juramentum decisorium jam præstitum.

14 Admittitur probatio per confessionem partis factam, non quidem ante, sed post juramentum præstitum.

15 Articuli non sunt admittendi contra juramentum decisorium producti.

16 Etiam in juramento necessario non sunt admittendi testes, postquam producere volens est exclusus à suis dilationibus.

17 Ne quidem minor restituatur in integrum adversus juramentum decisorium, quando ante illius delationem fecit exactam diligentiam ad habendas probationes.

Cum dubitaretur, utrum licitum esset producere testes super articulis in causa principali productis, super qua juramentum delatum, & præstitum fuit; an verò duntaxat super novis articulis productis in causa restitutionis in integrum adversus juramenti delationem, & præstationem intentata.

Dicebat aëtrix, quod super omnibus testes admitti debebant: quia licet post præstitum juramentum nihil ulterius querendum sit, tamen potest implorari Judicis officium, ut se informet de veritate, & testes examinet, aut alias super ea recipiat probationes: ut bene comprobatur Caroc. de juramento decisorio, quest.4. nona quest. princip. n.3. & segg.

Et quando probationes antiquæ coadjuvantur à novis, licitum est in causa restitutionis in integrum adversus juramentum decisorium uti tam antiquis quam novis probationibus: Caccialup. in l. admonendi, ff. de jurejurando, num.15. ubi dicit quod vix aliquis reperietur, nisi sit rationis expertus, qui neget antiquas probationes conjungendas esse cum novis, ad detegendum perjurium: & dicit non ob stare textum in d.l. admonendi, in verbo Solus, quia intelligit quod sola de novo producta sufficiant, si sola probent: si verò sola non probent, conjungantur cum antiquis. † Quod non solum in instrumentis locum habere volunt DD. sed etiam in testibus: ut per Rayner. de Forlivio in d.l. admonendi, num.10. † præsertim cum in casu de quo agitur, non fuerint publicæ attestaciones: Oddo de restitut. in integr. quest.76. num.23. versic. Sed ego non consensio.

Si igitur testes jam examinati conjungendi sunt cum probationibus de novo repertis, multò magis super primis articulis testes de novo reperti examinari poterunt.

Secundò, quia cum dubium esse possit, utrum probationes faciendæ futuræ sint sufficientes ad detegendum perjurium, non videtur injuria fieri alicui, si examen testium ponatur ad partem, cum testes eo modo producti nullam fidem faciant, si de jure admitti non debuissent: cum hoc boni Judices facere soleant ad truncanda incidentia: Surd. conf.311. num.74. Vestrius in praxi, libro 6. capite 2. numero 14. circa medium, versic. Quia verba important.

Sed in contrarium dubium faciebat, quod cum primi articuli fuerint producti ante delatum, & præstitum juramentum, si liceret testes examinari super primis articulis, decideretur questio principalis, & tacite recederetur ab effectu juramenti decisorii: cum exceptio juramenti præstiti, sit exceptio litis finitæ, & propterea impediat litis ingressum: Caroc. de juramento litis decisorio, quest.1. nona

7 *nona quest. principal. num. 2.* † adeo ut tale juramentum prætextu perjurii retractari non possit: l. 1. & ibi DD. ff. de rebus creditis. † Unde quemadmodum post rem judicatam non debet quis pati quod de viribus sententiæ disputetur, aliàs sibi præjudicat, ut notavit Cancer. lib. 3. var. resolut. cap. 17. num. 19. & lib. 1. cap. 18. num. 37. & sequent. videtur concludendum, non esse in hoc judicio restitutionis in integrum admittendas probationes super illis primis articulis.

9 Præterea non debet concedi restitutio majori adversus juramenti delationem, nisi doceat sibi supervenisse probationes de novo, & per imprudentiam ad remedium delationis juramenti confugisse: DD. in l. admonendi, ff. de jurejurand. Odd. de restitut. in integrum, quest. 66. num. 7. ubi dicit, quod major solis probationibus postea repertis uti potest in causa restitutionis in integrum, non autem veteribus, & debet major probare plenè novas istas probationes ad ejus noticiam devenisse: ut patet ex verbis dictæ legis, admonendi, ibi, quibus solis nunc usurus sit: † maximè dum non agitur de instrumentis, sed de testibus: Curt. in d. l. admonendi, num. 42. Jacob. Petr. de Prolem. in ead. l. admonendi, n. 6. Odd. d. q. 66. n. 7. versic. Item major.

In hac controversia, ego Assessor ab utraque parte nominatus, viso & examinato processu, ac responsionibus ad dubia, omnibusque maturè consideratis, existimavi, & fui in voto licere creditori uti viribus suæ obligationis pro exactione censuum decursum, & decurrendorum, juxta formam & tenorem contractus de quo in actis; nisi pro parte debitoris, intra dilationem sibi assignandam, fides fieret de contentis in articulis in causa restitutionis in integrum productis, in quibus deducebatur confessio creditoris post juramenti præstationem facta, reservatis expensis ad finem litis.

11 Ratio quæ me movit, est quia agitur de juramento ad ejusdem debitoris delationem, & maximam instantiam præstito: quidquid enim sit de juramento suppletorio, tamen in decisorio quod à volente deferitur, imputandum est deferenti, qui post præstitum juramentum, ne quidem si nova instrumenta produxerit, audiendus est: Lanfranc. in l. admonendi, n. 11. & 17. & communiter DD. omnes qui ad eandem legem commentaria scripserunt: & probatur per text. in l. 1. C. de reb. credit. & jurejur.

12 Quam postquam 9. ff. de jurejur. † Quod verum est, nisi per instrumenta noviter reperta manifestum de- tegeretur perjurium: Anton. Faber in Cod. lib. 4. tit. 1. de reb. cred. definit. 2.

13 Non tamen etiam per testes noviter repertos probatio adversus juramentum hoc, quod à parte parti delatum est, admitti debet, ut ipsemet Faber eod. tit. definit. 24. decisum testatur, num. 6. vers. Quamquam non item.

14 Admittitur quidem probatio per confessionem rei, si pars post præstitum juramentum, se falsum jurasse confessus fuerit; non autem per confessionem factam ante præstitum juramentum: Jas. in l. si duo patroni 13. §. idem Iulianus 2. ff. de jurejurand. num. 7. versic. Et circa istud nota: & num. 8. 9. & 10. & sequentib. Boër. decis. 306. num. 4. Berlich. lib. 2. conclus. 35. num. 10.

15 Unde nec probationes, nec articuli adversus dictum juramentum voluntarium admittendi sunt: Jas. in d. l. si duo patroni, §. Idem Iulianus 2. num. 6. ff. de jurejur.

16 Et quod plus est, etiamsi ageretur de juramento necessario, non essent admittendi testes ab eo pro-

ducti, qui ab omnibus dilationibus fuit exclusus, negligens in producendo: DD. omnes in d. leg. admonendi, maximè Jason in 2. lectura, num. 1. 1. 1. Curt. ibidem, num. 41.

Cum igitur debitor testes produxerit ante juramenti delationem, dilationesque varias habuerit, tandem maximas fecerit instantias pro delatione juramenti; sequitur non esse locum officio Judicis pro concedenda restitutione, † quod etiam in casu minori minimè concederetur: Theaur. decis. 240. num. ult. quando videlicet ante delationem juramenti, fecit exactas diligencias ad habendas probationes.

Expensas autem ad finem litis censui referendas, ut videatur quid circa illas statuendum sit, quatenus pro parte debitoris allegata confestim legitime probaretur.

CAPUT CLXXVIII.

Magistratus temporalis non solum durante officio conveniri non potest, sed nec in finito, pro gestis in officio, nisi pro dolo, barataria, & extorsione. Neque tenetur erga creditorem, si liberaverit à carceribus debitorem sua autoritate carcera- tum, non obstante recommendatione, seu arrestatione illius facta auctoritate alterius Magistratus, nisi de illa sibi legitime constiterit. Advocatus pacificè potest super salario moderato litis præterire, non autem futuræ, si conventio fiat per modum quotæ: nec salarium centum scutorum dicitur immoderatum, quando agitur de negotio gravi, & difficili.

SUMMARIUM.

- 1 Magistratus temporalis durante officio accipi non potest.
- 2 Magistratus non possunt ex generali confessione accusari, nisi de dolo, barataria, & extorsione.
- 3 Intimatio extrajudicialis decreti fieri debet in expeditione copia decreti judicialis, non in extrajudiciali.
- 4 Qui opponit teoram Indice de litis pendencia in alio Indice, si videat non obstante appellatione procedi ad ulteriora, tenetur appellare, alias sibi præjudicat.
- 5 Acta etiam inter easdem partes facta non probant, nisi in judicio producantur formata.
- 6 Index bene facit judicando super solis actis productis, & non super iis quæ sunt extra processum.
- 7 Pactum de quota litis inter Advocatum & clientem nullum est.
- 8 Maximè quando pactum factum est in casu victoriae.
- 9 Pactum factum de certa summa solvenda advocato in casum victoriae, est validum, si conventum fuerit nihil deberi in casu non victoriae.
- 10 Pactum de solvenda certa summa Advocato est validum, si non fiat per modum quotæ.